

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XVIII. De Confessi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

lapidet, vel si sævicia viri non patiatur restitutionem conjugis, aut periculum corruptionis timendum ex restitutione sponsæ &c. Illud tamen adhuc circa sequestrationem necessariam advertendū, Primò si facta ea sit locò missionis in bona ex primo decreto, eodem modo loquendum esse de tali sequestro tollendo, vel continuando, quo locuti fuimus de missione in bona per primum decretum, cum subrogatum in tali casu juxta naturam illius, cui subrogatur, explicandum sit, uti etiam habetur in *c. 1. b. 2.* Advertendum secundò quòd quatuor concurrere debeant, ut licet fiat à Iudice sequestratio. Primò ut Iudici constet saltem summarie de jure illius, qui sequestrationem fieri postulat. Secundò ut is, in cujus præjudicium petitur sequestratio, citetur, & videat eam fieri. Tertio ut postulans sequestrationem juramento affirmet, quòd non postulet eam calumnie seu æmulationis causa, sed ad juris defensionem. Quartò ut appareat aliqua suspicio contra eum, contra quem petitur sequestratio.

§. III.

De sequestratione Beneficii litigiosæ, nondum à proviso per triennium possessi.

DE hoc statuit *Clement. unica b. 4. d. cavendas*, & refrenandas malitias litigantium, malitiosis cavillationibus lites beneficiales prolongantium &c. sequestratio beneficii, de quo lis movetur per Ordinarium Loci fieri possit contra possessorem non triennale in talibus beneficiis, posito quòd in curia Romana una sententia definitiva lata, & promulgata contra possessorem talem fuerit, quæ sit prima respectu loci, non tamen contraria per quam principalis questio, & non interlocutoria tantum decisa fuerat. Plura de hac sequestratione à Curia Romana multum pendente, & vix alicujus in partibus nostris praxis, vide apud *Auctoritatem Methodi.*

TITVLVS XVIII.

DE CONFESSIS.

Confessio, de qua in hoc Titulo agitur, aliud non est, quàm illius quod ab Adversario intenditur, in Iudicio, vel extra Iudicium facta asseveratio: & hinc duplex est confessio, judicialis alia, quæ fit in Iudicio; & alia extrajudicialis quæ fit extra Iudicium. De utraque dicendum aliquid, prius tamen aliquid de judiciali confessione.

§. I.

De Requisitis ad Confessionem judicialem, & quibus modis ea fiat?

Requiritur, ut ea fiat in Iudicio coram Iudice competente, sedente per tribunal, in causis requirentibus plenam causæ cognitionem. Et hinc si tantum

coram Notario fieret, etiam si altera pars
presens adesset, iudex tamen non ad-
esset; vel esset iudex in hac causa in-
competens, aut summarie tantum pro-
cederet, confessio facta non haberet
(saltem de jure, aliud enim circa con-
fessionem coram Notario factam, & ad
protocollum receptam, consuetudo ho-
dierna habere dicitur) vim confessionis
judicialis. Secundò requiritur, ut sit de re
certa, incerta enim confessio senten-
tiam parere non potest, quod tamen de
confessione judiciali dicitur. Tertio de-
bet esse de re, quæ neque rerum naturæ,
neque juri adversatur, alia enim confessio
nec probabilis esset. Quarto debet fieri
presente adversario, vel saltem ejus Pro-
curatore, vel saltem ut à iudice, aut alio
quopiam sit acceptata, modò absens
ratam postmodum habeat acceptatio-
nem talem, cum parti hoc modo satis
consultum sit. Quintò requiritur, ut fiat
sponte & liberè, ex tortâ enim metu, aut
aliâ vi fidem non facit. Sextò requiritur,
ut fiat ex certa scientia, ignorantis enim
confessio nihil facit, & revocari potest
error facti usque ad sententiam, modò
probari possit talis error ante latam sen-
tentiam. *c. Ex parte 3. h. 2.* Septimò re-
quiritur, ut sit facta ab eo qui 25. annis
major est; quamvis enim ejus, qui mi-
nor est 25. annis, pubes tamen, con-
fessio in iudicio facta sine Curatoris
auctoritate valeat, læsus tamen in inte-
grum restituitur intra quadriennium.

Fit autem confessio in iudicio duobus
potissimum modis, expressè scilicet;
cum quis verbis expressis seu voce con-
fiteatur rem aliquam; Et tacitè sive ipso
facto, prout proferens instrumentum

aliquod coram iudice, tacitè censetur
omnia confiteri, quæ in illo continentur,
& qui actum aliquem liberè exercet,
censetur omnia confiteri, quæ ad actum
illum consecutivè etiam pertinent &c.
Quæ tacita confessio sæpius ex juris in-
terpretatione præsumitur, uti patet
ex *c. Si post præsumm 2. h. 1. in 6.* ita ta-
men ut contra eam admittatur probatio.
Et quamvis ex confessione Rei simplici-
ter & purè facta, sine adjecta qualitate
restringente, fundata maneat actoris
intentio; si tamen confessioni à Reo
factæ qualitas aliqua restringens adicia-
tur, & sit præsumptio aliqua juris contra
eam, tum pro parte acceptari potest in
præjudicium confitentis. *L. 1. Cod. ad L.
Cornel. de Siccariis. L. Si non convitii. §. Cod.
de injuriis;* vel nulla est præsumptio ju-
ris contra talem adjectam qualitatem, &
tum in favorem rei confessio talis accep-
tari potest, si pro eorum adjecta qualitas,
& unum tantum articulum contineat
confessio; si enim plures articulos
contineat partim acceptari, partim
repudiari posset, si pro uno articulo
nulla pugnaret juris præsumptio, contra
alterum verò haberetur juris præsumptio.
§. II.

*An positio super factis negativo,
qua aliter probari non potest, nisi per con-
fessionem adversarii, sit admitenda? Et
quomodo puniri possit is, qui confiteatur
crimen contingens causam principa-
lem, vel incidenter in iudicio?*

DE priorè quæstione agitur in *c. 1. h. 2.
in 6.* admitti scilicet posse eas po-
sitiones à iudice, si suadente æquitate
viderit expedire; quamvis enim stricto
jure illad solum possit poni, quod probari
potest,
P p 2

potest, positio autem negativa, si non sit per circumstantias loci & temporis determinata, directe per testes probari non possit, ut infra dicitur, potest tamen quandoque iudex suadente aequitate, si ita expedire videatur, positiones tales negativas admittere (cum aliter sepe causa expediri nequeat) quamvis cum clausula, *Salvo jure impertinentium vel non admittendorum*. Positiones alias admiserit.

Ad posteriorem quaestionem responderi potest, quod si quis crimen contingens causam principalem confiteatur incidenter coram suo Iudice, Reo tali tale crimen confitenti imponi quidem non possit poena ordinaria, uti colligitur ex *c. Quam sit. 9. De excessib. Pralato*. Possit tamen Iudex novum processum inchoare, & ex officio inquirere contra criminis, qui taliter suum crimen confessus est, & producere priorem confessionem de commisso crimine, ad probationem delicti, & poenam ordinariam inferendam, uti colligitur ex *c. Cum super 2. b. r.* Ex quo Capitulo satis etiam colligitur, quod Pontifex ex plenitudine suae potestatis etiam possit, sine novo processu instituto, in casu criminis taliter incidenter affirmati, & cogniti ad ordinariam poenam imponendam procedere.

§. III.

De effectibus Iudicialis confessionis, & revocatione ejusdem.

Effectus judicialis confessionis praecipuus est, quod non tantum plene probet, cum nulla sit major probatio, quam proprii oris confessio, sed faciat etiam, ut confitens contra se habeatur

quodammodo pro iudicato, ita ut talis confessio habeat vim sententiae, & rei iudicatae quodammodo (sitem in causis civilibus) quoad ipsam confitentem. Et quamvis non debeat pro confitente talis confessio admitti, cum nemo in propria causa testis esse possit, aut fidem plenam faciat, quia tamen contra se nemo possumitur temere fateri, hinc recte dicitur, per eam tolli omnem juris & de praesumptionem, notorium induci, admittendam, ac audiendam etiam, quam in causa conclusum est, ita ut ea ferri possit sententia definitiva, quavis processus propter ordinem juris servatum nullus esset, neque regulariter taliter confessus appellare possit. Plurimi tamen affirmant, etiam in hoc casu propriae confessionis judicialis, sententiae Iudicis definitivam requiri, quae tamen debeat contra confessum in Iudicio, cuius iudicium semel captum per sententiam dirimendum sit, & Iudex super causa, qua cognovit, pronuntiare debeat, hinc recte dicitur quodammodo pro iudicato; & vim sententiae iudicatae hanc confessionem habere, quam sententiam requiri etiam post confessionem spontaneam Rei, in causis criminalibus, certum est.

Potest autem confessio a parte litigante in iudicio facta, revocari ab eodem, si in continenti haec fiat revocatio, a parte adversa nondum sit plene accepta confessio talis) quod enim per acceptationem adversario jus quaesitum habet invito hoc auferri non potest) ex intervallo vero revocari ea non potest, nisi error probetur, antequam sententia lata est.

§. IV.

An confessio unius Criminosi facta in iudicio præjudicet aliis, ita ut ea admittenda sit. Et probet etiam adversus alios socios criminis?

Resp. ex c. Cum Monasterium 1. h. s. negativè nisi aliis legitimis probationibus, vel per propriam confessionem, &c. Reos eos esse, constiterit, quamvis si infamiâ aliquâ laborent, purgatio Canonica illis indici possit: æquitate scilicet. ita eorum vitæ v. g. consulente, ut tamen famæ eorum nihil adhzreat maculæ. Imò ex hoc ipso Capitulo habetur, quod ordinariè & regulariter de criminis sociis seu complicibus interrogari non debeat eorum de se in iudicio crimen confessus, si nulla eorum præcedit infamiâ, aut indicia, eò ipso enim, quòd crimen hic talis de se confessus, infamis & vilis persona habeatur, nullus etiam fidei est illius contra alios testimonium, c. Testimonium 5. 4. De testibus, &c. nisi crimina à jure sint excepta, ut sunt crimina bono publico valde perniciosâ crimina læsæ Majestatis, crimen hæresis, crimen veneficii, seu magiæ, crimen latrocinii & grassationis per vias publicas, crimen sacrilegii, simoniæ, falsæ monetæ, assassiniæ, furti, &c. in quibus de sociis interrogari permittunt, & jurari, uti etiam in delictis occultis & difficilis probationis, in quibus de veritate constare vix potest, nisi per socios, quale crimen est crimen conjurationis & conspirationis contra Superiorem, &c. & in delictis, de quibus ex natura rei vel ex circumstantiis constat, quòd absque alterius mandato omissa non sint, aut sine socio committi

non possint, nec soleant, &c. Ut autem in his etiam casibus iudicè ludex de sociis inquirere de se confessum possit, primò requiritur, ut Iudex non interroget in specie, de hoc vel illo, &c. sed tantum in genere (ne videatur ludex non tam inquirere de sociis criminis, quàm suggerere, contra quos fateri debeat) nisi legitimæ præsumptiones contra certam aliquam personam pugnent. Secundò requiritur, ut talis denuntiatio sociorum per torturam contentis etiam confirmetur (ut ne varius & vacillans in tali denuntiatione videatur) quam postea à tortura liber spontè ratificet. Tertio requiritur, ut juramento confirmet denuntiationem socii criminis, quia testi sine juramento deponenti, nec in civilibus nec in criminalibus habetur fides, nisi contraria alibi consuetudo aliud habeat. Quarto requiritur, ut denuncians socium criminis, nullam cum hoc gerat inimicitiam, ut ne vindictæ potius causâ, quàm veritatis amore videatur denunciare. Quintò requiritur, ut in suis denuntiationibus contra socios criminis sit constans criminis, ne vacillando suspectam meritò faciat denuntiationem. Sextò requiritur, ut reus de se confessus, præter hanc criminis infamiâ non sit aliunde infamis, & testimonio ac fide indignus, cum hæc jura, quæ de sociis criminis de se confessum interrogari permittunt, à communi regula negante exorbitantia strictè sint interpretationis, & ad aliter infames non extendenda, & Septimò deniq; requiritur, ut denuntiatio talis facta à criminoso sit adminiculata aliis conjecturis, & non nuda assertio criminis, ne præjudicium patiantur

ex tali denuntiatione multæ personæ honestæ, prout pluribus mox dicetur.

§. V.

Utrum confessio, vel denuntiatio facta à Criminoso de sociis criminis sola, absque aliis indiciis sufficiat, ut Iudex ex officio procedere possit ad specialiter inquirendum, citandum, capiendum, vel etiam torquendum personas denuntiatas?

REp. Non sufficere solam denuntiationem in criminibus non exceptis, nullo alio concurrente indicio, ut Iudex possit de persona denuntiata specialem inquisitionem instituere, cum enim in his criminibus juridicè interrogare non possit reum de locis criminis, consequenter facta ad eum inquisitio illegitima erit, velut facta contra prohibitionem utriusque juris, nisi secundùm consuetudinem particularem Tribunalium talis à Reo socii facta denuntiatio, non tam ut testis depositio, quàm ut denuntiatoris recipetur, qui Iudici viam aperit ad inquirendum. In criminibus, verò exceptis, in quibus legitimè potest de sociis criminis interrogari criminosus de se confessus, si alio indicio verosimili denuntiatio ipsius adjuvetur, publicâ infamia v. g. personæ denuntiatæ, vel quòd familiariter cum criminoso egerit, quòd alterius etiam criminosi accedat denuntiatio, &c. potest Iudex non tantùm ad specialiter inquirendum, sed ad citandum etiam, capiendum, & quandòque etiam, si valde gravia & ingentia indicia adsint, ad torquendum denuntiatum procedere, non tamen ad condemnandum, nisi certæ probationes & indubitæ intervenerint.

§. VI.

De Confessione extrajudiciali, ejusque effectu.

Confessio extrajudicialis, parte preterente facta & cum speciali cautela expressione, in causis civilibus, plenè probet in judicio contra confidentem, si duobus testibus probari possit; parte verò abente facta, aut causâ nullâ speciali expressione vel nihil probat, vel tantùm semiplenè contra confidentem. Uti colligitur ex c. Si cautio 14. De fide instrum. Nulli in priore casu evidenter errasse se, pars confiteus probet, aut per exceptionem non numeratæ pecuniæ v. g. elidi possit confessio, aut fiat tantùm per verba narrativa, &c. & in posteriore casu nisi in instrumento facta sit confessio, aut testamento, vel aliâ ultimâ voluntate, aut iuramento confirmata sit, aut fuerit gemitiva non uno tantùm tempore, sed et intervallo, vel facta fuerit non ad obligandum, sed liberandum ab obligatione, &c. his enim in casibus plenam probationem facit, etiam si pars adversa confessioni tali non adfuerit, aut specialis causa expressa non sit.

In causis verò criminalibus confessio extrajudicialis indicium tantùm sufficiens facit ad torturam, si in judicio contra confidentem producatur, prout summitur ex c. Olim 25. De rescript. non quidem quasi sufficiens indicium faciat ad torturam, tertii, cum vix sufficiat ad indicendam purgationem canonice, sed ad torturam, & in præjudicium confidentis, nunquam tamen confessio tali plenam aut semiplenam probationem facit ad condemnationem.